Burgerrechtenvereniging Vrijbit
Kruisweg 32, 3513 CT
Utrecht
bestuur@vrijbit.nl

Utrecht 26-02-2023

Aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Onderwerp: Formeel verzoek om de aanvullende ID-plicht uit Kieswet te doen schrappen

Geachte mevrouw Bruins Slot,

Onder het motto ‘de aanhouder wint’ vragen wij aandacht voor de bezwaren tegen een aanvullende ID-plicht bij verkiezingen. Bij deze is dat voor het 15e jaar op rij, dat we het verzoek tot schrappen van de aanvullende ID-plicht richten tegen de, op dat moment, voor de verkiezingen verantwoordelijke minister.

We spreken met nadruk over de aanvullende ID-plicht, omdat voor deelname aan de verkiezingen het overleggen van een persoonlijk , van echtheidskenmerken en persoonsgegevens voorziene stempas, die de kiezer op het woonadres krijgt toegestuurd, voldoende zekerheid biedt dat er geen ID-fraude middels persoonsverwisseling zal plaatsvinden.

Een stempas die bovendien, *na actie van onze Burgerrechtenvereniging,* niet meer zoals voorheen gebeurde als losse kaart wordt gestuurd, maar per enveloppe wordt verzonden zodat de wetgeving t.a.v. het briefgeheim een praktische oplossing ging bieden tegen het in 2009 geconstateerde onrechtmatig zoekraken van deze post via onbevoegden ‘door huisgenoten’ en ’zorgpersoneel van bejaardenhuizen’).

Telkens weer hebben we de opeenvolgende ministers van BinZK, de Kiesraad en de leden van het Parlement erop gewezen dat de aanvullende ID-plicht geen enkele meerwaarde biedt tegen ID-fraude bij verkiezingen. Simpelweg omdat van verkiezingsfraude middels persoonsverwisseling eenvoudigweg geen sprake bleek te zijn (zoals onderzoek van de Kiesraad [noot 1] achteraf bevestigde) en geen oplossing bood voor de wèl voorkomende fraude via het ronselen van stemmen

(Wat inmiddels – los van de forse sancties die hierop staan volgens de Kieswet is ingeperkt met het stellen van een limiet op het uitbrengen van volmacht stemmen en koppeling aan het gelijktijdig dienen uit te brengen van de eigen stem).

We wijzen u er op dat de aanvullende ID-plicht bij verkiezingen van meet af aan niet heeft voldaan aan de basisvoorwaarde van doelbinding waaraan wet- en regelgeving dient te voldoen. De werkelijke reden van deze ingevoerde ID-plicht had immers niks te maken met een daadwerkelijk voorkomend probleem waar het een oplossing voor diende te bieden.

> De aanvullende ID-plicht vervulde een heel ander- niet als grondslag aan de democratische besluitvorming ingebrachte feitelijke doelstelling- namelijk om ondersteuning te bieden aan de toentertijd recente herinvoering van het verplichte persoonsbewijs na de oorlog. Vormgegeven in de algemene Wet op de Uitgebreide ID-plicht die voor het eerst sinds WOII de burger verplichtte tot het moeten kunnen tonen van een geldig identiteitsbewijs [noot 2].

Ook hebben we de respectievelijke verantwoordelijke ministers, de Kiesraad en de Kamer, keer op keer uitgelegd dat de aanvullende ID-plicht in feite een uiterst kwalijke vorm van wantrouwen tegenover de burger vormt, omdat het in wezen betekent dat iedereen die de moeite neemt om aan de verkiezingen deel te nemen in het stemlokaal moet aantonen dat men zich niet voor een ander uitgeeft.

Met als consequentie bovendien dat menigeen die zijn stem komt uitbrengen zonder *een (tot 5 jaar verlopen*) ID-bewijs bij zich te hebben, alsnog door de voorzitter van het stemlokaal geweigerd moet worden [noot 3] om aan de verkiezingen deel te nemen, ondanks de overlegging van de persoonlijke en van een uniek uitgavenummer voorziene eigen stemkaart,.

> De schrijnende gevallen waarin ouders verplicht zijn om hun kinderen aan de hand van een geldig ID-bewijs te identificeren, kinderen hun ouders, buren en geliefden elkaar enz. voeden tevens het wantrouwen van burgers onderling en ondermijnen uiteraard het respect voor algemene wet- en regelgeving als personen die de kieslokalen bemensen, eenvoudigweg de ID-plicht niet toepassen op bekenden.

Als derde bezwaar merken we op dat de aanvullende ID-plicht, inmiddels ook al 15 jaar, een systeem van rechtsongelijkheid in stand houdt. Omdat wie de eigen stem wil uitbrengen een geldig ID-bewijs moet tonen, maar voor het uitbrengen van een volmacht stem een kopie van zo'n ID-bewijs voldoet.

Tot slot

Gezien het feit dat inmiddels maatschappij breed erkenning is ontstaan voor de ontwrichtende werking van het (gerechtvaardigde) wantrouwen van een substantieel deel van de bevolking tegenover de overheid zou het onderhand hoog tijd worden om alles in het werk te stellen teneinde dit vertrouwen waardig te zijn en pogen het te herwinnen.

Als vertegenwoordigers van de burgerij kunt u daaraan minstens een bijdrage leveren door het initiatief te nemen om een eind te maken aan het institutionele wantrouwen tegenover iedere kiesgerechtigde. In deze door het doen afschaffen van een wettelijke bepaling die iedere kiesgerechtigde bestempeld als potentieel crimineel die zich voor een ander zou willen uitgeven.

Alle politieke partijen zijn inmiddels volop in de weer met het voorbereiden van de komende Provinciale Staten- en Waterschapsverkiezingen van maart dit jaar. Uiteraard is de uitslag van deze verkiezingen voor uw partij van groot belang. Echter als minister heeft u niet alleen de opdracht om uw partij te dienen, maar de plicht om op te komen voor de belangen van álle burgers.

Vandaar dat wij u, los van partijpolitieke implicaties, nogmaals de ernst van deze kwestie van groot maatschappelijk belang onder ogen brengen. **Bij deze dienen we dan ook formeel juridisch het verzoek bij u in om een eind te doen maken aan deze onnutte en contraproductief werkende pseudo-fraudebestrijdings-wetgeving.**

Wij verwachten hierop een formeel besluit en danken u bij voorbaat dank voor uw aandacht,

Met vriendelijke groet namens het bestuur van Burgerrechtenvereniging Vrijbit.
J.M.T.(Miek) Wijnberg- voorzitter

Bijlagen

Bijlage 1

Voorbeeldbrief protest tegen aanvullende ID-plicht bij verkiezingen aan de Kiesraad

Bijlage 2

Voorbeeldbrief protest tegen aanvullende ID-plicht bij verkiezingen aan de voorzitter van het kieslokaal

Voetnoten

Noot 1]
Publicatie Kiesraad 'Strafbepalingen in het verkiezingsproces- ontstaan, functioneren en toekomst' 12-06-2015
https://www.kiesraad.nl/binaries/kiesraad/documenten/adviezen/2015/06/12/effectievere-bestrijding-misbruik-volmachtregeling/onderzoek-strafbepalingen-in-kieswet-en-wetboek-van-strafrecht.pdf

[Noot 2]
Brochure 'Geldige identiteitsdocumenten
voor gebruik bij de provinciale staten- en waterschapsverkiezingen in 2023'
file:///C:/Users/vrijbit/Downloads/75316_BZK_Brochure%20ID-bewijzen_TG_v1_PDF_A.pdf

[Noot 3]
De geschiedenis van de identificatieplicht in Nederland 1913-2013 https://www.id-nee.nl/geschiedenis-van-de-identificatieplich.html